

Wout Klomp

Memoires van Wout Klomp (1916-2008)

Op zondag 5 oktober 2008 overleed op 92-jarige leeftijd, de bekende regiojournalist Wout Klomp. Vele jaren was hij werkzaam voor de Gelders-Overijsselse Courant, waarin hij tot 1980 in talloze artikelen verslag deed van het wel en wee in onze regio. In 2006 legde hij zijn vele herinneringen aan leven en werken vast in een boeiend verslag, dat enige tijd voor zijn overlijden voor publicatie ter beschikking werd gesteld aan de redactie van het Land van Lochem. Hierbij het tweede deel van de herinneringen van een bakker-journalist, zoals Wout zich zelf typeerde.

Elfstedentocht

De winter van 1956 brak aan. Het vroom toen zo hard dat er een Elfstedentocht gereden kon worden. Dat was op 14 februari. Er werd toen in de Achterhoek uiteraard ook al druk geschaatst en er was ook een trainingsgroep van jonge rijders en misschien ook wel rijdsters. Hoe het zij, een aantal van hen, afkomstig uit onder meer Eibergen, Borculo en Lochem, zag er wel wat in om deel te nemen aan de Tocht der tochten. Dat drong uiteraard ook tot de redactie van de GOC door en die was van oordeel dat het best eens leuk kon zijn wanneer een verslaggever ter plekke was om de prestaties van de Achterhoekers te verslaan. Het is me ontschoten hoe dat precies geregeld werd, maar wel weet ik dat we er per auto heenreden en dat we in bijna alle steden de rijders hebben gevolgd, behalve in Bartlehiem en Dokkum. De automobilist reed 's avonds terug naar Lochem met de filmpjes om die vast te laten ontwikkelen. Ik overnachtte in hotel-restaurant De Groene Weide, waar vandaan de deelnemers destijds vertrokken. 's Morgens om zes uur-half zeven stapte ik in de eerste trein, die vanuit Leeuwarden vertrok, was omstreeks negen uur in Lochem, werkte mijn verslag nog wat bij dat ik 's nachts nog getikt had en dat stond dus 's woensdag 15 februari in de krant, compleet met foto's, die ik gemaakt had. Tijdens de tocht hadden we de rijders uit de Achterhoek bijgestaan met wat materiaal en voedsel. Voor zover ik me kan herinneren volbrachten ze allemaal de tocht. Een winnaar was er dat jaar niet, want Jan van der Hoorn, Aad de Koning, Jeen Nauta, Maus Wijnhout en Anton Verhoeven kwamen gelijk over de eindstreep, maar een aankomst ex-aequo was niet toegestaan.

De volgende Elfstedentocht was in 1963 en ook toen waren verschillende rijders uit de Achterhoek van de partij en ik dus ook. Als ik me goed herinner, samen

met Jan Scheen. In tegenstelling tot 1956, was het dat jaar bijzonder koud en er lag veel sneeuw. We reden de steden weer langs. Jan Scheen reed achter in de middag terug naar Lochem en ik logeerde weer in Leeuwarden, tikte mijn verhaal en vertrok met de eerste trein uit Leeuwarden naar Lochem. Een indrukwekkende belevenis in dat wijde Friese land en respect voor allen die de zware tocht volbrachten, dat waren er niet veel. Er moesten zelfs rijders van het ijs worden gehaald, omdat de aankomsttijd verstreken was. Bij de heersende kou was het bovendien niet langer verantwoord om door te blijven gaan. Tegelijkertijd veel voldoening, want de redactie van het 'Lochemse Suffertje', zoals de GOC wel eens gekscherend werd genoemd, had snel en accuraat gewerkt. 'Dat doen we altijd', was de reactie van Willy Heitling.

Verhuisd

We doen weer een stapje terug naar het jaar 1957, want dat was het jaar van de verhuizing naar Mauritsweg 12. Het huis aan de Prinses Margrietlaan lag op het noorden met gevolg dat bij vorst de waterleiding snel bevroor. Maar de voornaamste reden om te verhuizen was dat de woning aan de Mauritsweg beneden een kamer meer had. Verhuizen naar een andere, duurdere woning werd destijds ook al aangemoedigd. Dat extra kamertje -want groot was het niet - werd ingericht als kantoor omdat er toch nogal wat thuiswerk voor de krant verricht moest worden, met name op zondag. Voetbaluitslagen en verslagjes opvragen en soms weer doorbellen aan een collega in Zutphen of Doetinchem. Kortom die krant liet je in feite geen ogenblik los. Er was altijd wel wat. Een dienstrooster hadden we niet. Als er ergens iets te doen was ging je er gewoon heen. Zelfs midden in de nacht als een relatie je belde dat de Berkel of de

Slinge buiten haar oevers was getreden. Je sprong in de auto en reed naar café Mentink onder Ruurlo waar het water van de Slinge dan over de rijksweg Ruurlo-Groenlo stroomde. Of je reed naar de Ape in Rekken omdat daar een weg of meerdere wegen onder water stonden en dat was dan van de Berkel afkomstig. Dat hoge water was vooral lastig en vervelend voor de boeren, omdat veel van hun landerijen dan onder water kwamen te staan, met name vanaf de Duitse grens tot Eibergen en soms ook wel tot in de omgeving van Haarlo en Borculo. Op een van die nachtelijke tochten nam ik bijna een stuk van een brug ergens onder Rekken mee. Die brug had leuning die aan het uiteinde omgebogen waren en daar schoof de kofferbak van de auto bij het achteruit rijden onder. Gekraak bij het weggrijden en natuurlijk een behoorlijke deuk.

De Berkelwerken

Het beheer over de Berkel en de Slinge plus nog wat andere waterlopen werd destijds gevoerd door het Waterschap van de Berkel, waar de landbouwers het voor een belangrijk deel voor het zeggen hadden. Het werd geleid door een dagelijks bestuur met aan het hoofd een watergraaf en een algemeen bestuur. De functie van watergraaf was in die tijd enigszins een erebaantje. Dat veranderde met de komst van ir. Jan Baas als watergraaf. Hij zette zich als landbouwkundige nadrukkelijk in voor de verbetering van de Berkel en de Slinge met zijbeken. Dat werd een grootscheepse reorganisatie van het hele gebied, waar intussen ook verschillende ruilverkavelingen plaats vonden. Er kwamen ook protesten tegen de allesomvattende verbeteringsplannen, met name in het Winterswijkse gebied met zijn vele meanderende beekjes. Het gevolg was dat met name in het Winterswijkse de plannen aangepast werden. De waterafvoer werd wel verbeterd, maar veel natuurschoon langs de beekjes bleef behouden al was niet iedereen in het gebied daarvan overtuigd. Hoe het zij, de Berkel en de Slinge werden zodanig verbeterd dat overstromingen van wegen en landerijen tot het verleden behoorden. Alleen boven- en benedenstrooms bleef de Berkel zoals ze was. Van de Duitse grens tot Rekken bleef het riviertje zijn kronkelende loop behouden en van Lochem tot Zutphen werden ook geen ingrijpende verbeteringen uitgevoerd. Wel werd in de omgeving van Eibergen een gebied aangewezen dat als reservoir zou kunnen dienen bij abnormaal hoge waterstanden en bovendien werd in de buurt van Rekken een zandvang aangelegd om het uit Duitsland afkomstige overtollige zand op te vangen.

De verbeteringswerken namen jaren in beslag en leverden van jaar tot jaar kopij voor de krant op, want Jan Baas wist de pers goed te bespelen, ook toen hij later voorzitter van het Zuiveringsschap werd, dat zijn zetel in Doetinchem had. De vergaderingen van het Waterschap en het Zuiverschap waren vaste kost voor mij, evenals de vergaderingen van het Waterleidingbedrijf Oost Gelderland (WOG) dat eveneens in Doetinchem was gevestigd.

Het kerstspel

Wanneer de opvoeringen van het kerstspel 'De Ster van Bethlehem' precies zijn begonnen, weet ik niet meer. Het zal 1950-1952 geweest zijn of daaromtrent. De Ster van Bethlehem is van de dichter Martinus Nijhoff en is het eerste deel van de bundel Het Heilige Hout, waarin ook het paasspel 'De dag des Heren' en het pinksterspel 'Des Heilands tuin', zijn opgenomen. De hervormde kerk had destijds een jonge, energieke predikant gekregen in de persoon van ds. T.H.G.T. Tangelder. Een predikant die kerk en maatschappij samen bracht, overtuigd was van de noodzaak van sociaal en maatschappelijk werk, kortom een predikant die niet alleen maar preekte, maar ook veel ander goed werk deed. Behalve dat hij het initiatief nam tot de opvoering van 'De Ster van Bethlehem', was hij ook de man die zorgde dat de Mattheus Passion voor het eerst in de Grote Kerk werd uitgevoerd. Misschien nam hij zelfs wel eens te veel hooi op de vork, want hij is helaas jong gestorven.

Het kerstspel moest een oecumenisch gebeuren worden. Er namen gereformeerden, hervormden en katholieken aan deel en zelfs personen die nauwelijks binding met een bepaalde kerk hadden. Overigens bestond er bij sommige gereformeerden en hervormden nog wel enige weerstand, want het was toch een toneelstuk in dichtvorm en dat kon toch eigenlijk niet worden opgevoerd in een kerk. Maar naarmate de tijd vorderde en steeds duidelijker werd dat het spel met veel overtuiging werd gespeeld nam die weerstand af. Ds. Tangelder leidde het cosmopolitische gezelschap met vaste hand, want hij kende het klappen van de zweep door wat hij eerder in Amsterdam had gedaan aan de School voor Maatschappelijk Werk. 'Het Heilige Hout' van Martinus Nijhoff is opgedragen aan de moeder van Nijhoff, die heilsoldaat was geweest. Zij schreef bijbelse stukjes die door de jeugd werden uitgevoerd en die 'zangdiensten' heetten. Ze bestonden uit samenspraken en liedjes en ze waren ontleend aan de evangeliën en aan bekende zangbundels. Zelf heeft Nijhoff over zijn spelen geschreven dat hij het niet gewaagd heeft om de Zoon des Mensen ten toneel te voeren.

'Ik heb mij moeten bepalen tot groepering en personifiering van Hem omringende figuren, in de hoop dat men de plaats der zon zal bemerken door de lichte randen der wolken'.

Over de versvorm die Nijhoff toepaste schreef hij: *'Wie de moeite wil nemen mijn vertaling van 'Ifegeneia in Taurie' naar de versvorm te vergelijken met deze spelen, zal worden getroffen door de overeenkomst. In beide het staande rijm voor langregelige dialogen, het slepende rijm voor kortregelige koren. In beide het gebruik van vloeiende spreektaal, die door zinsbouw, en niet door woordkeus, bewogen is gemaakt'.*

Onnodig te zeggen dat het spel na eerste lezing en na een toelichting door ds. Tangelder veel indruk maakte. Wanneer je de tekst goed in je hoofd had, raakte je die ook niet meer kwijt en dat lag voor mijn

gevoel vooral aan de versvorm. De opvoering maakte eveneens veel indruk doordat zo goed als niets aan het toeval werd overgelaten. Alles moest zo perfect mogelijk. Voor de grimering kwam de heer Grootkop uit Amersfoort over. Dat kostte wel een paar cent, maar ds. Tangelder stond erop dat het spel zo perfect mogelijk werd voorgedragen en gespeeld. Horloges, ringen, brillen moesten af, want die droeg men 2000 jaar eerder niet.

Van lappen stof, afkomstig van een of andere textielabrikant, werd kleding gemaakt of gedrapeerd, zoals die eeuwen daarvoor gedragen werd. Althans dat werd verondersteld. Koningen, herders, een Romeinse officier, soldaten, Jozef en Maria, Eva en andere figuren werden zodanig geschminkt dat ze soms vrijwel onherkenbaar waren. Grootkop was daar een meester in en hij nam wat de honorering betreft genoeg met wat we konden missen. Jaren achtereen heeft hij bij ons aan de Prinses Margrietaan en aan de Mauritsweg gelogeerd, want het spel werd minstens driemaal achtereen opgevoerd en er moest bijgeschminkt of opnieuw worden geschminkt. De kerk was vrijwel altijd vol, dat wil zeggen dat het spel niet overal even goed te volgen was. In de zijbeuken bijvoorbeeld niet. De kerk was toen nog niet gerestaureerd. Aan de oostzijde bevonden zich de consistoriekamer en nog een vertrek en die twee waren ingebouwd en hadden dus een dak. Iets lager werd op de achterste hoge banken een podium bijgebouwd met steigerplanken van Jan Olthoff. Het bovenste podium was het domein van koning Herodes en het onderste deel was Bethlehem met de stal, de herders en Jozef en Maria. Het spel werd dus boven de consistoriekamer en daarvoor gespeeld op het bijgebouwde podium. Als ik me goed herinner, heb ik zelf tienmaal meegedaan als herder en Suus heeft enige keren het kind gespeeld dat de Romeinse officier de weg naar de stal in Bethlehem wijst en ze heeft later ook nog een andere rol vertolkt.

Opvoeringen kostten vanzelfsprekend geld. Er werden na afloop collectes gehouden en er werden door de dienstdoende predikanten dringende oproepen gedaan om zoveel mogelijk te geven, maar toch moest er geld van de kerk geleend worden, onder meer om de stof te betalen die nodig was voor de kleding. Het ging om een bedrag van ongeveer zeshonderd gulden en dat werd na enige tijd door de kerk teruggevorderd, maar dat was er niet. Enkele weken voor Pinksteren kwam ds. Tangelder toen op het idee om op de Kleine Markt een uit het Engels vertaald wagenspel op te voeren dat betrekking had op Pinksteren. Inderhaast werden enige kerstspelspelers, mannen en vrouwen bijeengeroepen, de grote tuin achter de pastorie aan de Tramstraat diende als oefenruimte en het spel werd 's ochtends omstreeks negen uur gespeeld op een platte wagen van Brinkerink uit de Achterstraat. Het werd door honderden toeschouwers bijgewoond en de collecte na afloop bracht voldoende op om de schuld af te lossen.

Na de dood van ds. Tangelder namen anderen de regie van het kerstspel over. Het is toen nog enige

jaren gespeeld en na een onderbreking van een aantal jaren is het nog weer eens opnieuw opgevoerd. Dit was een initiatief van enkele oud-spelers, waaronder Carel Langeler.

Zoals ik onder het hoofdstuk 'De Zondagschool' al schreef, maakte ik me langzamerhand los van de kerk en het christelijk geloof. Mede gelet op de toestand in de wereld en de rol die het christendom daarbij speelde en gespeeld had, alsmede het feit dat de kerk weinig deed voor de sociaal zwakkeren in de samenleving, kwam ik tot de ontdekking dat mijn christelijk geloof eigenlijk niets voorstelde. Grade had er meer moeite mee om afstand te nemen van de kerk. Op haar aandringen zijn we dan ook lid van de hervormde kerk gebleven, ook al omdat we beiden van mening zijn dat het instituut kerk, ook als historisch gebouw, niet mag verdwijnen.

Sport en fotograferen

Mijn werkzaamheden voor de krant begonnen met het bezoeken van avondvergaderingen en met sportverslagjes. Na mijn vaste aanstelling in 1952 bleef ik sport doen, hetgeen betekende dat ik 's zondags nogal eens naar wedstrijden moest van Sportclub Lochem (Blauw Wit), KDC - twee clubs die later zijn gefuseerd - maar ook wel eens naar Reünie in Borculo, naar Sp. Neede of naar Eibergen en Haaksbergen. Reünie was in die jaren 'in the winning mood'. Ik fotografeerde toen ook al. De apparatuur daarvoor - een Rolleiflex en een Rolleicord - hadden Nico Scheen en ik samen op een fotobeurs in Keulen gekocht. Zo herinner ik me een wedstrijd van Reünie, waarin het om een kampioenschap of om promotie ging. Ik stond met de camera in de aanslag. Reünie scoorde en ik juichte met iedereen mee en vergat af te drukken, hetgeen Joop Zwanenburg zo ongeveer een lachstuip bezorgde. Er was echter meer aan de hand met dat voetbal.

In Amsterdam en Rotterdam werden destijds nog landenwedstrijden gespeeld en later kwamen daar ook Europacup-wedstrijden bij. De KNVB stelde daarvoor perskaarten beschikbaar en dat las je dan op de telex van het ANP. Als streekblad kwam je echter nooit in aanmerking voor een kaart, totdat Jan Scheen daarover de heer Herberts van de Keuzecommissie van de KNVB aansprak. Herberts gaf in Elst in de Betuwe ook een streekblad uit en een aantal van die bladen, waartoe ondermeer ook de Meppeler Courant van Boom en de Kollummer Courant behoorden, hadden een gezamenlijk advertentiebureau. Bovendien vergaderden de directies nogal eens samen. Jan Scheen vroeg toen Herberts waarom wij nooit in aanmerking kwamen voor een kaart voor een interlandwedstrijd. Dat kon best, volgens Herberts. De enige voorwaarde was dat we dan wel zelf het verslag moesten schrijven en een krant moesten opsturen naar de KNVB ten bewijze dat we het verslag niet van het ANP hadden overgenomen.

Aldus geschiedde, hetgeen inhield dat deze jongeman 's zondags nogal eens in de trein stapte voor een rit naar het Olympisch Stadion, of het Feyenoord

Stadion voor een Nederland-Belgiëwedstrijd of een andere interland. Zo heb ik Bakhuys, Smit, Rijvers, Wilkes, Leo Halle, Sjakie Swart, Rinus Michels enz. zien spelen. Het Feyenoord Stadion was het makkelijkst te bereiken per trein. Er reden destijds nog extra treinen vanuit Enschede rechtstreeks naar het stadion. Ik stapte dan in Deventer op. Het Olympisch stadion was moeilijker te bereiken. Dan moest je de tram nemen, maar die zat meestal barstensvol. Een taxi was soms ook moeilijk te krijgen, tenzij je erg vroeg was. Eenmaal zat ik naast een collega van de Winschoter Courant en die was op de motor gekomen. Ik zei tegen hem dat ik wat eerder weg moest, want ik had een afspraak met mijn vriend Johan Norde in Bussum en moest een bepaalde trein halen. Geen paniek, was zijn reactie. Mijn motor staat op het stadionplein en ik breng je even naar het centraal station. Zo geschiedde en dat tochtje was in een wip gepiept, want hij slingerde overal tussendoor. Van die wedstrijden herinner ik me ook Ajax-Liverpool, Ajax won met 5-1. Het stadion stond op z'n kop.

CAO-overleg en besturen

Journalisten hadden hun eigen Collectieve Arbeids-overeenkomst (CAO) en daar was nogal eens wat over te doen, want we voelden ons ten opzichte van andere -ons onziens vergelijkbare- beroepsgroepen altijd onderbetaald. Er waren destijds nog twee groepen journalisten: dagbladjournalisten en nieuwsbladjournalisten en natuurlijk was er naar goed Nederlandse gewoonte ook verschil in salariëring. Als nieuwsbladjournalist voelden we ons zo ongeveer dubbel onderbetaald. We hadden jaarlijks of om de twee jaar ons eigen CAO-overleg. Daar zat dan altijd de secretaris van de Nederlandse Bond van Journalisten (NVJ) bij en soms ook de voorzitter van die bond en verder dan de uitgevers van nieuwsbladen, waaronder steevast de heer Boom uit Meppel, een zeer vasthoudende onderhandelaar. Ik weet dat zo goed omdat ik zelf enige tijd deel uitgemaakt heb van dat CAO-overleg. Hoe dat precies in z'n werk is gegaan weet ik niet precies meer. Wel herinner ik me dat ik vooraf overlegd heb met mijn directeur Jan Scheen. Dat moest ook wel, want ik zou aan de onderhandelingstafel tegenover hem kunnen komen te zitten. Dat is nooit gebeurd en het werd direct goed gevonden om zitting te nemen in de onderhandelingsdelegatie, zoals die deftig werd genoemd. Dit betekende reises naar Utrecht of Amsterdam, een hele middag of ook 's avonds vergaderen, eventueel logeren in een hotel of nog laat met de trein terug. De onkosten werden uiteraard volledig vergoed en er zat ook meestal wel een etentje aan vast. Het overleg op zich heb ik eigenlijk nooit als zo erg prettig ervaren, waarschijnlijk omdat ik teveel hechtte aan het compromismodel en dat was er eigenlijk nooit. Want als wij zes procent loonsverhoging vroegen, zaten de werkgevers steevast op drie procent en meestal moesten wij dan het loodje leggen, of we kwamen bijvoorbeeld op vier procent uit. We gingen eigenlijk nooit erg tevreden uit elkaar. Bovendien betwijfel ik of ik wel zo'n erg

zinnvolle bijdrage aan de discussies heb geleverd. We stonden soms scherp tegenover elkaar en dat was ik in Lochem niet gewend. Intussen bleven we wat ons werk betreft wel onderbetaald. Het streven was altijd om tenminste gelijk te komen met de salariëring van onderwijzers en daarbij dan vanzelfsprekend ook een behoorlijke pensioenopbouw. Dat is in mijn onderhandelingsperiode nooit gelukt. Intussen ging mijn directie er wel toe over om voor een aantal personeelsleden een soort levensverzekeringsspolis af te sluiten, het begin van een pensioen, maar ze was daar volgens de CAO niet toe verplicht. De grafici hadden destijds mede dank zij hun krachtige bond wel een pensioenregeling. Voor het overige werd wat mij betreft de CAO prompt nageleefd en meestal zelfs iets daarboven. Bovendien, wanneer je echt in verlegenheid was, kon je een voorschot of een renteloze lening krijgen van de zaak.

Andere bestuursfuncties

Als verslaggever zat je natuurlijk altijd met je neus vooraan om toch vooral maar niets te missen. Je werd ook nogal eens om je mening gevraagd en als je dan kritiek had, kon je zo ergens een bestuursfunctie krijgen. Zover heb ik het lang niet altijd laten komen, al was ik wel van mening dat je iets voor de samenleving over moest hebben. Ik ben echter nogal selectief te werk gegaan, ook al omdat het krantenwerk erg veel tijd en vooral avondwerk eiste. Mijn bestuursfunctie begon bij de afdeling Lochem van de PvdA, waarvan ik een tijdje penningmeester ben geweest. Daarna volgde door tussenkomst van de toenmalige secretaris, Jan Somer, het bestuurslidmaatschap van het bejaardencentrum De Berkelhof. Hiervan was ik eerst tweede secretaris en later secretaris en dat was veel vergaderen, woonruimte toewijzen, het archief bijhouden, uitstapjes organiseren en in de beginjaren ook bazars. Want er moest geld op tafel komen voor ondermeer het Derk Nekkers Fonds en het Groene Kruis. Die bazars in de foyer van de schouwburg waren complete happenings, die duizenden guldens opbrachten, maar de voorbereidende werkzaamheden eisten veel tijd. Tot en met de bouw van het verpleeg- en verzorgingshuis De Hoge Weide aan het eind van de twintigste eeuw ben ik bestuurslid gebleven en daarnaast heb ik ook nog even aan de wieg gestaan van wat thans de Stichting Welzijn Ouderen (SWOL) is.

Als journalist had je daarnaast ook nog allerlei bijbaantjes, die te vergelijken waren met de public relations van tegenwoordig. Zo was je tijdelijk secretaris van bijvoorbeeld de Gondelvaartcommissie, van het Folkloristisch Dansfestival of een andere festiviteit. De bedoeling was dan natuurlijk vooral om door middel van de krant propaganda te maken. De kegel-sport, die in Lochem toen en ook nu veel werd beoefend, was ook zoiets. Zelf heb ik nooit echt gekegeld, maar bij een toernooi van de Oost Gelderse Kegelbond in het schouwburgcomplex, wist men je wel te vinden. Je deed dan dienst als omroeper, want behalve op de reguliere kegelbanen werd er

ook gegooid op banen die daarvoor speciaal in de foyer gelegd waren. Om een goede doorstroming te bevorderen was er dan een geluidsverbinding om clubs of spelers op te kunnen roepen als zij aan de beurt waren. En er moest natuurlijk een verslag van in de krant komen.

Dat werd ook meestal nachtwerk en je moest oppassen dat je er een beetje nuchter vandaan kwam, want er werd nogal rijkelijk geschonken. De kastelein moest tenslotte ook leven.

Van Nieuwsblad naar Dagblad

Het is inmiddels 1966. Voor de Gelders Overijsselse Courant een belangrijk jaar, want de krant werd verkocht aan Kluwers Courant Bedrijf in Deventer. Voor de Lochemsche Handels- en Courantendrukkerij en voor uitgeversmaatschappij De Tijdstroom was de krant zo langzamerhand een blok aan het been geworden. Op maandag, woensdag en vrijdag lag zo ongeveer al het andere werk stil, omdat de krant op tijd de deur uit moest. Dat lukte overigens niet altijd en dan moest er met pakken kranten in de auto naar de postkantoren in Borculo, Neede, Eibergen enz. gereden worden. Daarbij kwam dat men er toen reeds van overtuigd was dat een nieuwsblad zich op den duur niet als zelfstandige krant staande zou kunnen houden.

Andere uitgevers van kranten waren er toen al over uit om hun positie in de regio's te versterken. Daartoe behoorde ook Kluwer in Deventer, een reeds lang bestaand familiebedrijf. Dat was ook één van de redenen waarom de GOC juist aan KCB overgedaan werd, want de GOC was ook een onderdeel van een familiebedrijf. De GOC werd toen ook meteen dagblad, zodat er wat het werk betreft pootaan gespeeld moest worden. De krant kreeg een heel andere opmaak en in Lochem werden we verantwoordelijk voor twee streekpagina's. De derde regiopagina kwam tot stand in samenwerking met de redactie Zutphen (Zutphens Dagblad) en de redactie Deventer Dagblad (Gorssels nieuws). Iedere pagina moest een opening hebben en dat moest dan een behoorlijk artikel zijn. Dat lukte natuurlijk niet altijd, want zoveel belangrijk nieuws was er gewoon niet in de Achterhoek. Zo presteerden we het een keer om het verslag van een rundveekeuring met een lange lijst aan uitslagen als opening van de Lochemse pagina door te geven. Chef-redacteur Klaas Vos was des duivels. Dat kon toch niet, want geen enkel stadsmens las zo'n verslag. De GOC was geen landbouwblad. Journalistiek bezien had hij gelijk, maar hij toonde weinig begrip voor onze problemen.

Zo'n rundveekeuring op de terreinen van Jan Rood in Ampsen was voor de veehouders met roodbont vee in de hele regio een belangrijke gebeurtenis. Ze kwamen van heinde en ver en zelfs Belgische en Duitse boeren toonden belangstelling. Als nieuwsblad waren we gewend er ruim aandacht aan te besteden, al beperkten we ons wat de uitslagen betreft wel tot de eerste prijswinnaars. Belangrijk voor mij was vooral de nazit in hotel Meilink waar voor de keurmeesters en helpers altijd een copieus diner werd geserveerd,

voorafgegaan door de nodige spiritualia. Daar haalde ik dan ook mijn verslag vandaan, daarin altijd voor- gelicht door Arie Landeweerd, inspecteur van het Nederlands Rundvee Stamboek (NRS).

Hectische tijd

Er brak een hectische tijd aan, want iedere dag moesten er minstens twee streekpagina's aangeleverd worden in Deventer. Er moesten borderellen worden gemaakt. Dat waren lijsten waarop precies stond aangegeven welke kopij werd ingestuurd, de hoeveelheid en welk artikel de opening van de pagina moest worden. Na verloop van tijd kwam iemand van de Deventer-eindredactie op het idee om ons de pagina's te laten intekenen. Nico Scheen was daar beter in dan ik. Voor mij was dat tekenwerk een verschrikking. Koppen maken kon ik ook niet, beweerden de dames en heren van de eindredactie. Ze waren meestal te lang, of niet lang genoeg. Al met al veel haastwerk, want de kopij moest 's avonds binnen zijn. Aanvankelijk werd de kopij per busbrief verzonden. De Gelderse Tramwegen hadden daar speciale enveloppen voor en zo'n pakket gaf je dan 's avonds met de laatste bus mee. Later werden deze busbrieven vervangen door treinbrieven. Zowel de bus- als de treinbrieven raakten helaas nogal eens zoek. Dan kwam er een noodkreet uit Deventer: 'We hebben geen kopij ontvangen'. Er werd dan her en der getelefoneerd, maar soms duurde het tot de volgende ochtend voordat alles boven water kwam en dan kon niet alle kopij meer verwerkt worden. Wanneer we 's avonds te laat waren voor de trein of bus, moesten we met de auto naar Deventer om de kopij af te geven. Dat gebeurde nogal eens, vooral wanneer er raadsvergaderingen waren geweest. We kregen uiteraard ook andere werktijden, namelijk een ochtend- en een avonddienst. Degene die ochtenddienst had, moest dan onder meer alle politieposten bellen met de vraag of er nog iets bijzonders was gebeurd. Dergelijke berichten gaf je dan telefonisch door. Later gebeurde dat per fax, maar die functioneerde niet altijd feilloos.

Deel 3 in het volgende Land van Lochem